

タイの特許制度の現状と将来

S&I International Bangkok Office

<http://www.s-i-asia.com/>

代表 井口 雅文

2006年タクシン政権が軍事クーデターによって倒れ、軍事政権となった。この軍事政権の末期である2008年1月に未だ軍事政権下での国会（タイは上下両院制なのだが、軍事政権だったので一院制の国民立法議会となっていた）にて、パリ条約とPCT加盟が可決された。我々知的財産関係者にとっては歴史的出来事であった。それは、何も審議することなく何故か国会通過した条約加盟だったのである。そしてパリ条約加盟（2008年8月）、特許法規則改正に暫く時間がかかり、ついにPCT加盟（2009年12月）が実現したのである。簡単な道のりのように見えて、「奇跡的開国」であったと感じる次第である。

この混乱した期間に、特許法改正案が作成された。この特許法改正案には、例えば部分意匠制度の導入、登録公報の導入、公開日を出願から18ヶ月とする、登録前異議申し立て制度の廃止、強制実施権規定の細則、小特許制度の審査要件に進歩性を導入などなど多くの改善点が盛り込まれている。また、特許ライセンス契約の政府登録義務をさらに強化し、登録違反には刑罰を設けるという技術受け入れ国ならではの条文が見られる。

一般的に制度や運用が、きっちりとした解釈でなされているとは思えないアジアのビジネス環境の中で、本格的にビジネス展開をしなければ、日本企業がアジアで生き残る可能性は断じて無い。特にタイでは、数千社の日系企業が活動している。今後、このファジィなビジネス環境を如何に分析し、先を読むかが日本企業に問われている。さらに今年は7月に総選挙を控えている。果たして新政権はどのような方針で知的財産施策に取り組むか注目される年である。

สถานการณ์ปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตของระบบการจดทะเบียนสิทธิบัตรในประเทศไทย

S&I International Bangkok Office

<http://www.s-i-asia.com/>

อิทธิ มาชาพูมิ ประธานบริษัท

เมื่อปี 2006 รัฐบาลทักษิณล้มเหลวจากการรัฐประหาร ทำให้ทหารมีอำนาจในการปกครอง ในเดือนมกราคม ปี 2008 ระยะเวลาสุดท้ายของการปกครองโดยทหารชุดนี้ได้มีมติในที่ประชุมรัฐสภาในการเข้าร่วมสนธิสัญญาปารีส และ PCT (ประเทศไทยมีทั้งวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร แต่เฉพาะสมัยรัฐบาลที่ทหารปกครองมีแต่สภาเดียว) ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่น่าบันทึกในประวัติศาสตร์

เพราะเป็นการเข้าร่วมสนธิสัญญาโดยไม่ได้มีการพิจารณาอะไรในการประชุมรัฐสภา

ต่อมารัฐบาลได้ร่วมสนธิสัญญาปารีสเมื่อเดือนสิงหาคมปี 2008 และใช้เวลานานในการแก้ไขปรับปรุงกฎระเบียบกฎหมายสิทธิบัตรจนได้ร่วม PCT เมื่อเดือนธันวาคมปี 2009 อาจจะเห็นว่าเป็นทางที่ง่าย แต่ข้าพเจ้ารู้สึกว่

“เป็นการเปิดประเทศที่น่าอัศจรรย์” มากทีเดียว

ช่วงระยะเวลานั้นรัฐบาลได้แต่ง่างปรับปรุงแก้ไขกฎหมายสิทธิบัตร ซึ่งปรับปรุงหลายประการ เช่น

การนำระบบการออกแบบส่วนหนึ่งของผลิตภัณฑ์, การนำการประกาศการจดทะเบียน, การกำหนดวันประกาศเมื่อผ่านไป 18 เดือนหลังจากยื่นคำขอ, การยกเลิกระบบอุทธรณ์ก่อนจดทะเบียน, กำหนดรายละเอียดอำนาจบังคับใช้ในการปฏิบัติ, การนำความใหม่มาเป็นองค์ประกอบในการพิจารณาอนุสิทธิบัตร ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีมาตราที่เน้นคือ หน้าที่ต้องจดทะเบียนรัฐบาล เมื่อทำสัญญาการอนุมัติใช้สิทธิของสิทธิบัตร และกำหนดบทลงโทษหากไม่ได้จดทะเบียน ซึ่งเป็นลักษณะพิเศษสำหรับประเทศฝ่ายรับเทคโนโลยี

กฎระเบียบหรือการดำเนินการทั่วไปในสิ่งแวดล้อมธุรกิจในประเทศไทยเอเชีย มักจะถูกตีความไปในหลากหลายรูปแบบ ถึงอย่างนั้นก็ตาม เราควรจะดำเนินธุรกิจอย่างเต็มกำลังความสามารถ มิฉะนั้น

ความเป็นไปได้ที่บริษัทญี่ปุ่นจะอยู่รอดในประเทศไทยจะไม่อย่างแน่นอน

โดยเฉพาะในประเทศไทยที่มีบริษัทญี่ปุ่นกำลังดำเนินกิจการอยู่หลายพันแห่ง หลังจากนั้น

สิ่งที่บริษัทญี่ปุ่นต้องทำก็คือจะวิเคราะห์อย่างไรต่อสิ่งแวดล้อมธุรกิจที่คลุมเคลือและไม่แน่นอน

จะมองไปข้างหน้าได้ไกลเพียงไร ปีนี้จะมีทางเลือกตั้งทั่วประเทศไทยในเดือนกรกฎาคมด้วย

คงจะเป็นปีที่น่าสนใจว่ารัฐบาลชุดใหม่จะมั่นใจนโยบายอย่างไรในการจัดการเรื่องทรัพย์สินทางปัญญา